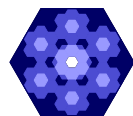
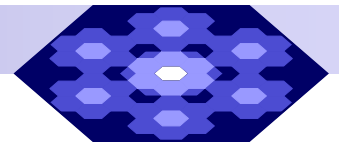


# Geografie města



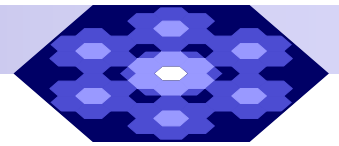
**CENARS**

Centre for Analysis of Regional Systems  
[cenars.upol.cz](http://cenars.upol.cz)



## ***Vnitřní struktura města***

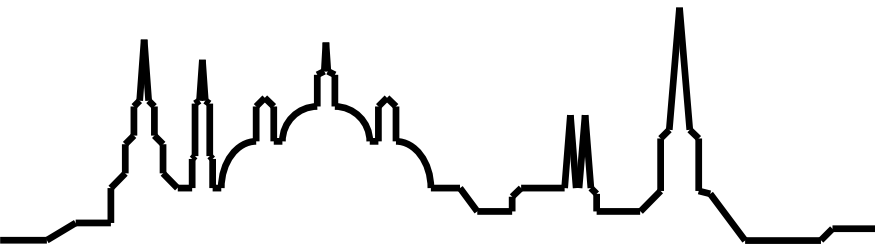
- *morfologická (vertikální, horizontální)*
- *funkční*
- *sociální*

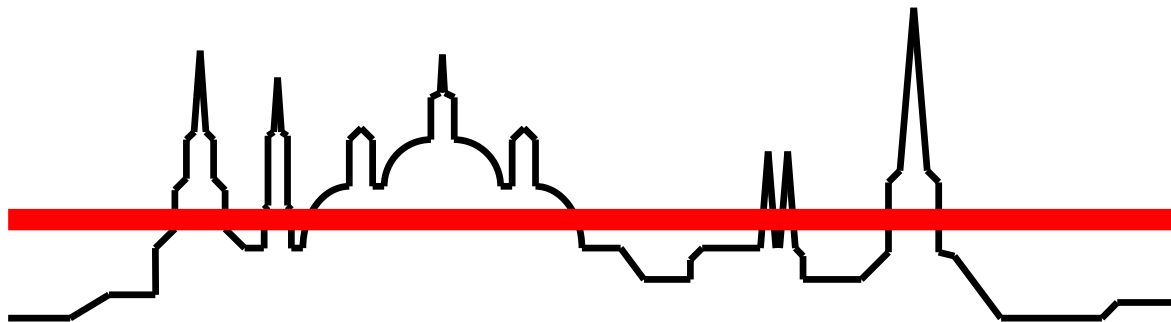
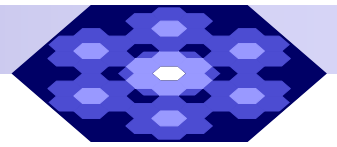


## ***Morfologická struktura města***

- *vertikální: výšková struktura městské zástavby*
- *horizontální: půdorysní uspořádání města*

### ***vertikální struktura a silueta města...***





## ***Vnitřní struktura města (morfologická – horizontální)***

### ***morfologická struktura podle půdorysu města***

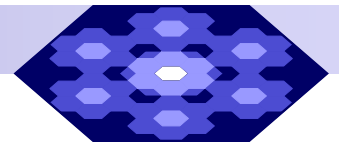
- *nepravidelný*
- *šachovnicovitý*
- *radiálně koncentrický*
- *lineární*

*ve skutečnosti pro různá časová období ve vývoji města  
převažují různé půdorysné typy*





***Barcelona a známá ulice Diagonal (architekt Cerda)***

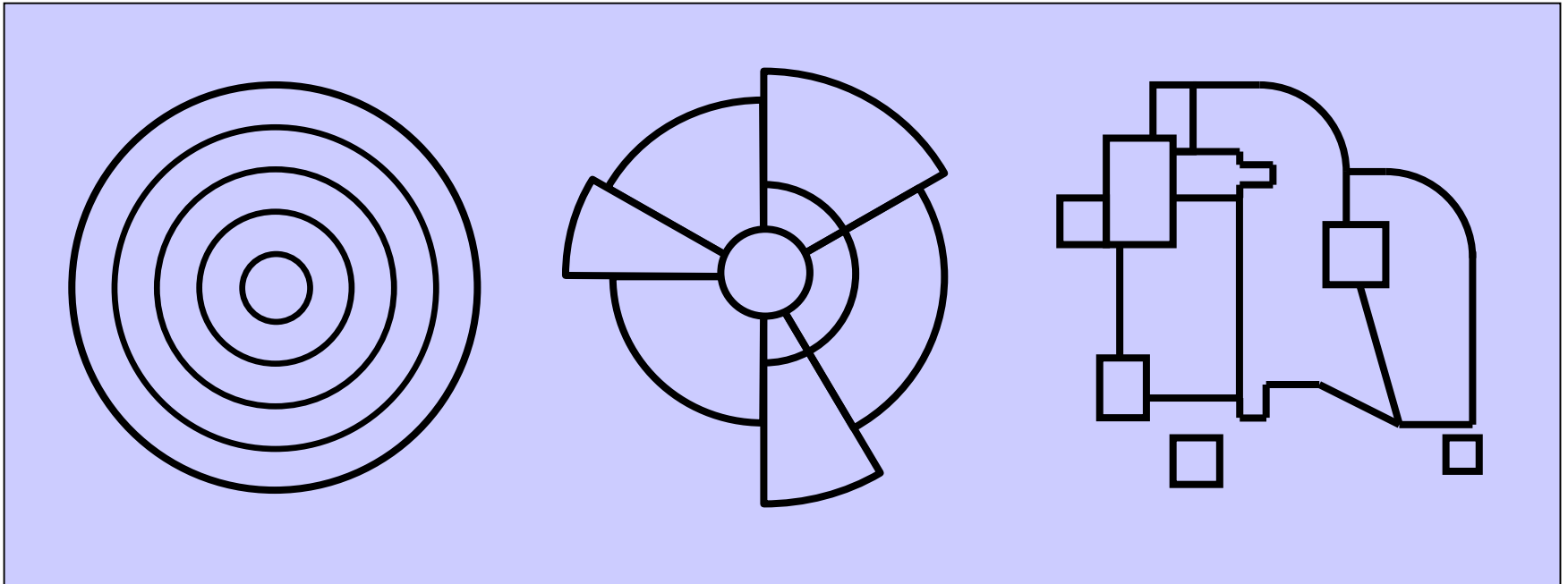
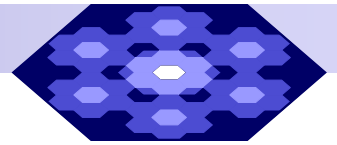


***Funkční struktura města***

***TEORIE***



# *Modely vnitřní struktury města (Chicagská škola)*



***Burgess***

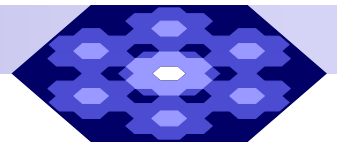
***model koncentric-  
kých zón***

***Hoyt***

***sektorový model***

***Harris-Ullman***

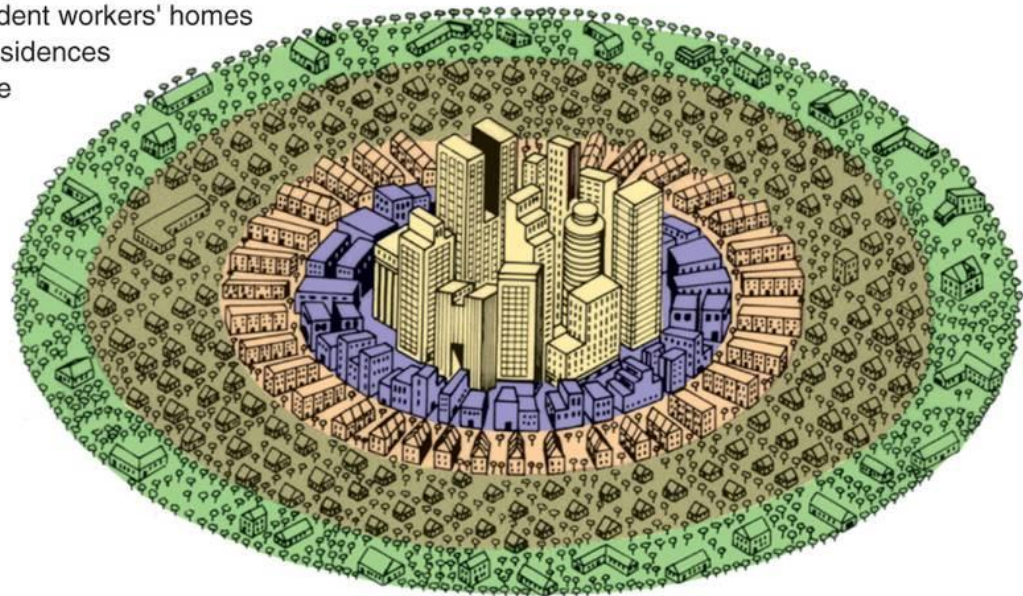
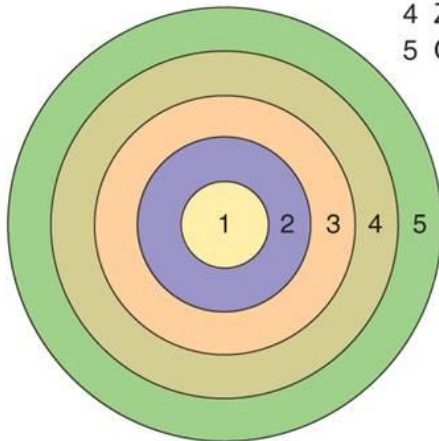
***model mnoha  
jader***



# Model koncentrických zón

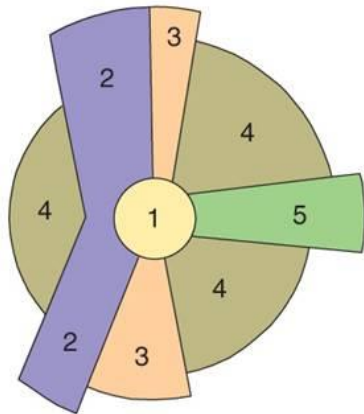
*(Ernest Burgess based his city model on 1920's Chicago; in this model, the city grows out from the CBD in a ring pattern)*

- 1 Central business district
- 2 Zone of transition
- 3 Zone of independent workers' homes
- 4 Zone of better residences
- 5 Commuter's zone

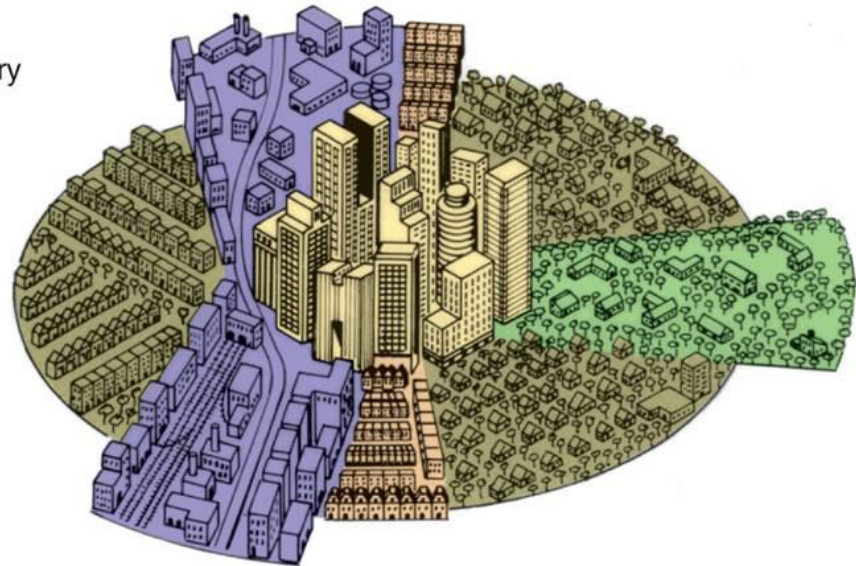


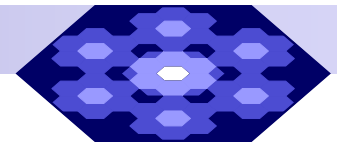
# Sektorový model

*(Homer Hoyt's 1930's model focused on where the wealthy residents of a city live; Hoyt illustrated a city growing out from a central CBD along transportation corridors, with pie shaped sectors)*



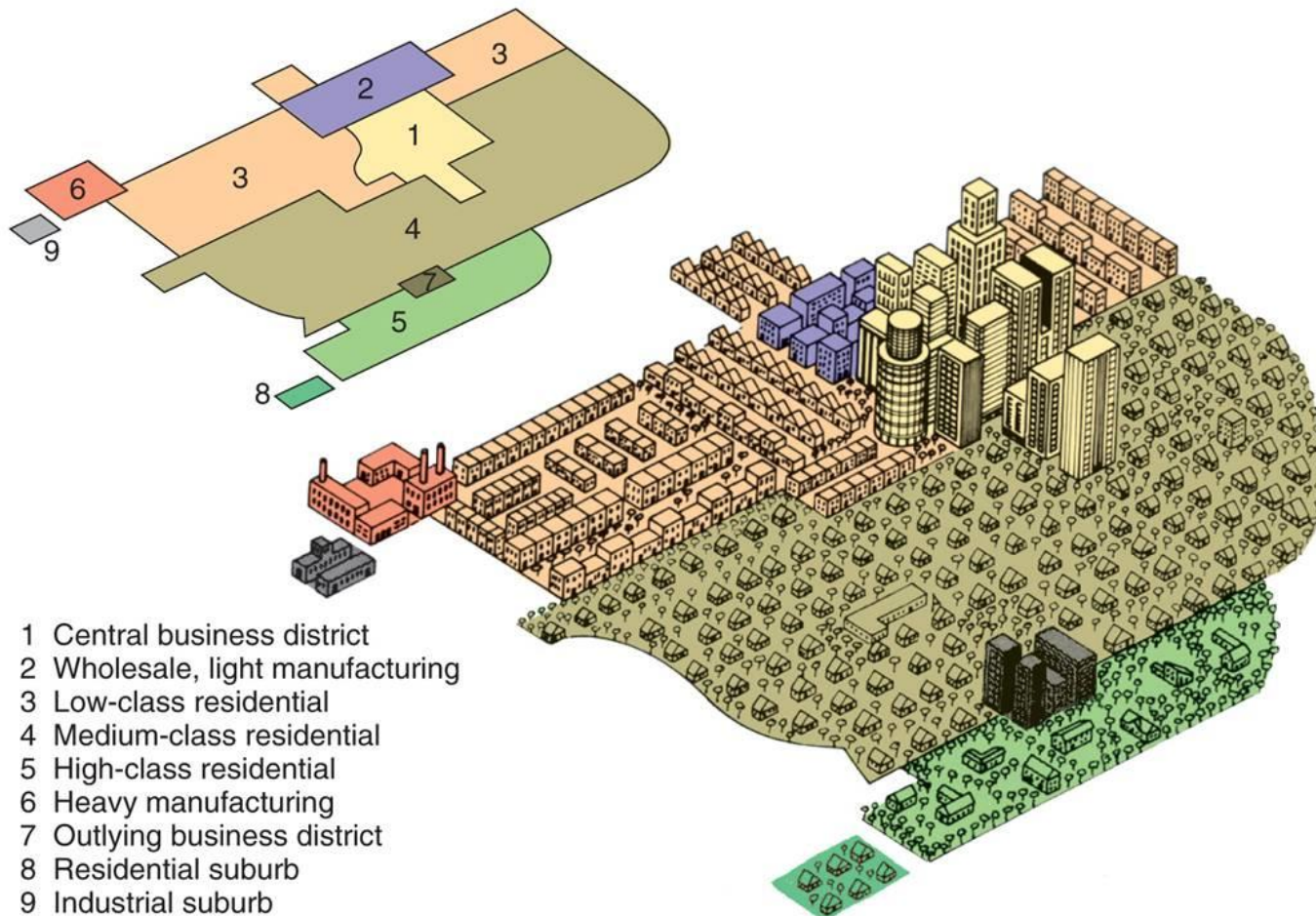
- 1 Central business district
- 2 Transportation and industry
- 3 Low-class residential
- 4 Middle-class residential
- 5 High-class residential



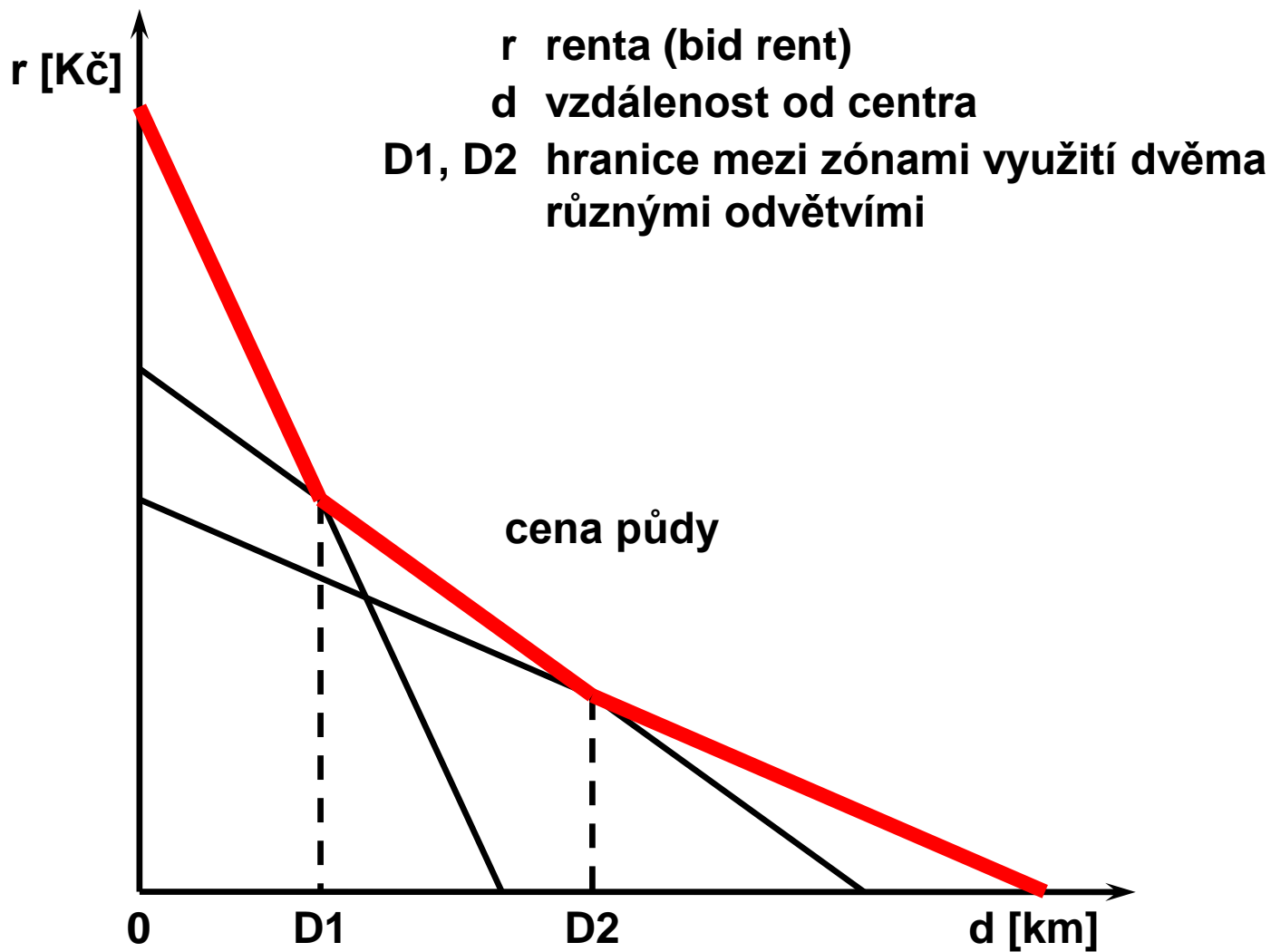


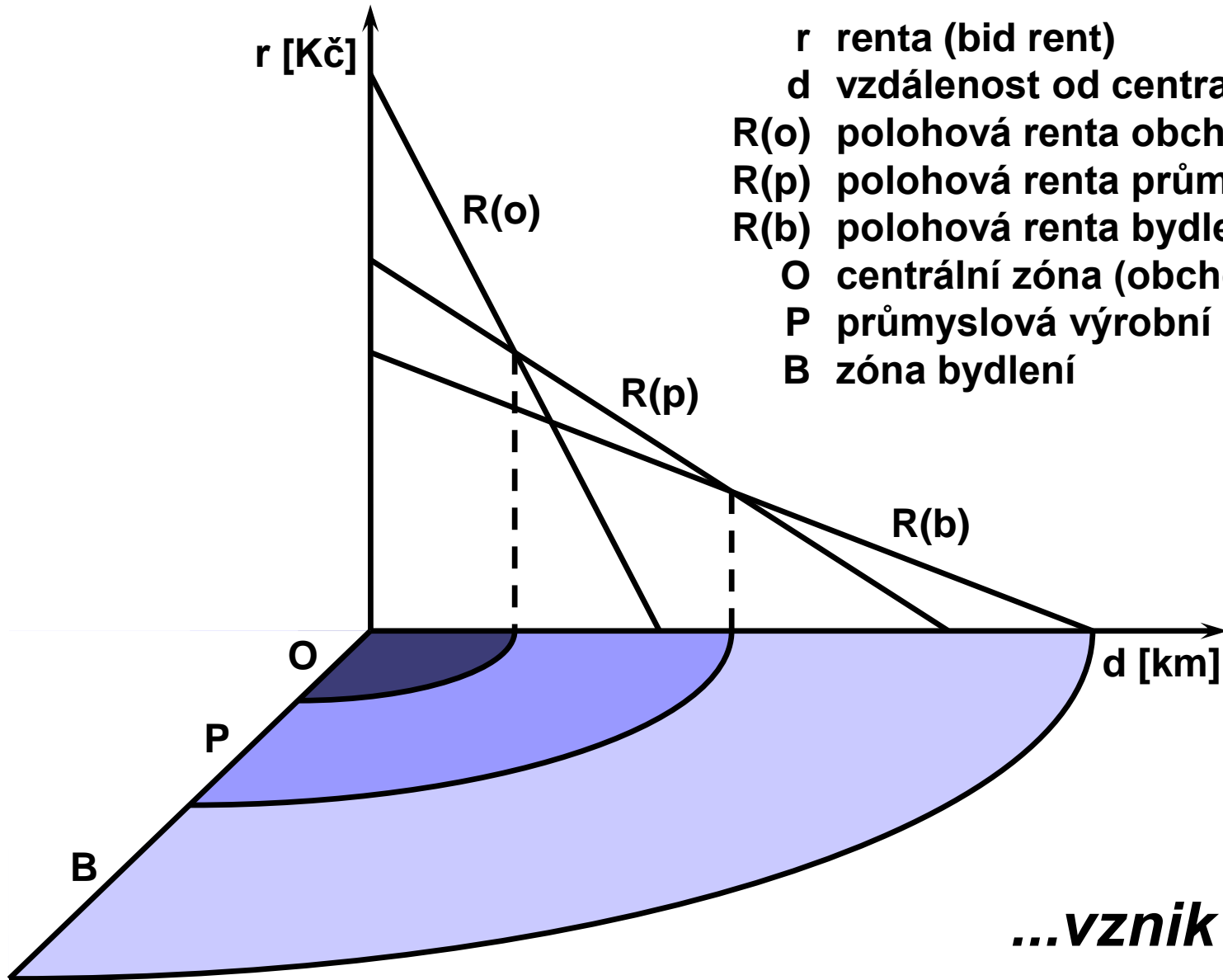
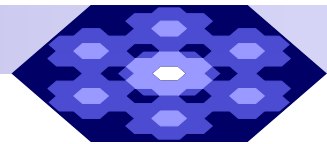
## ***Model mnoha jader***

***(Harris and Ullman believed that neither the concentric zones nor the sector model reflected city structure in the mid 1900's; in their model there is not one single nucleus but rather several nuclei with their own focal points)***



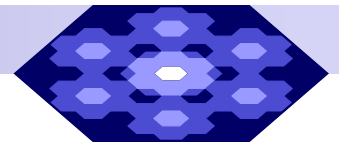
## Vztah polohové renty a ceny půdy





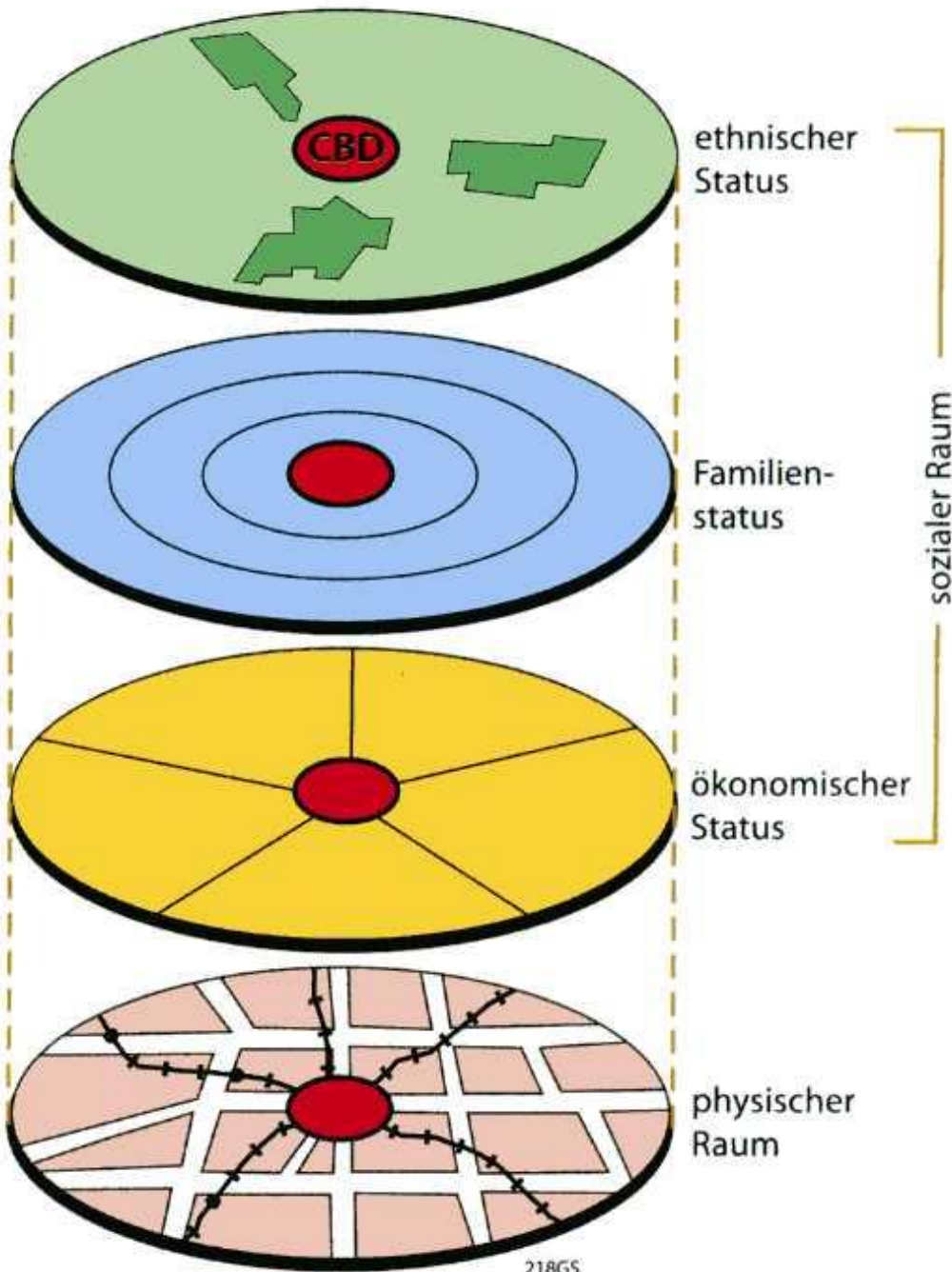
- $r$  renta (bid rent)
- $d$  vzdálenost od centra
- $R(o)$  polohová renta obchodu a služeb
- $R(p)$  polohová renta průmyslu
- $R(b)$  polohová renta bydlení
- O centrální zóna (obchod a služby)
- P průmyslová výrobní zóna
- B zóna bydlení

*...vznik zón...*

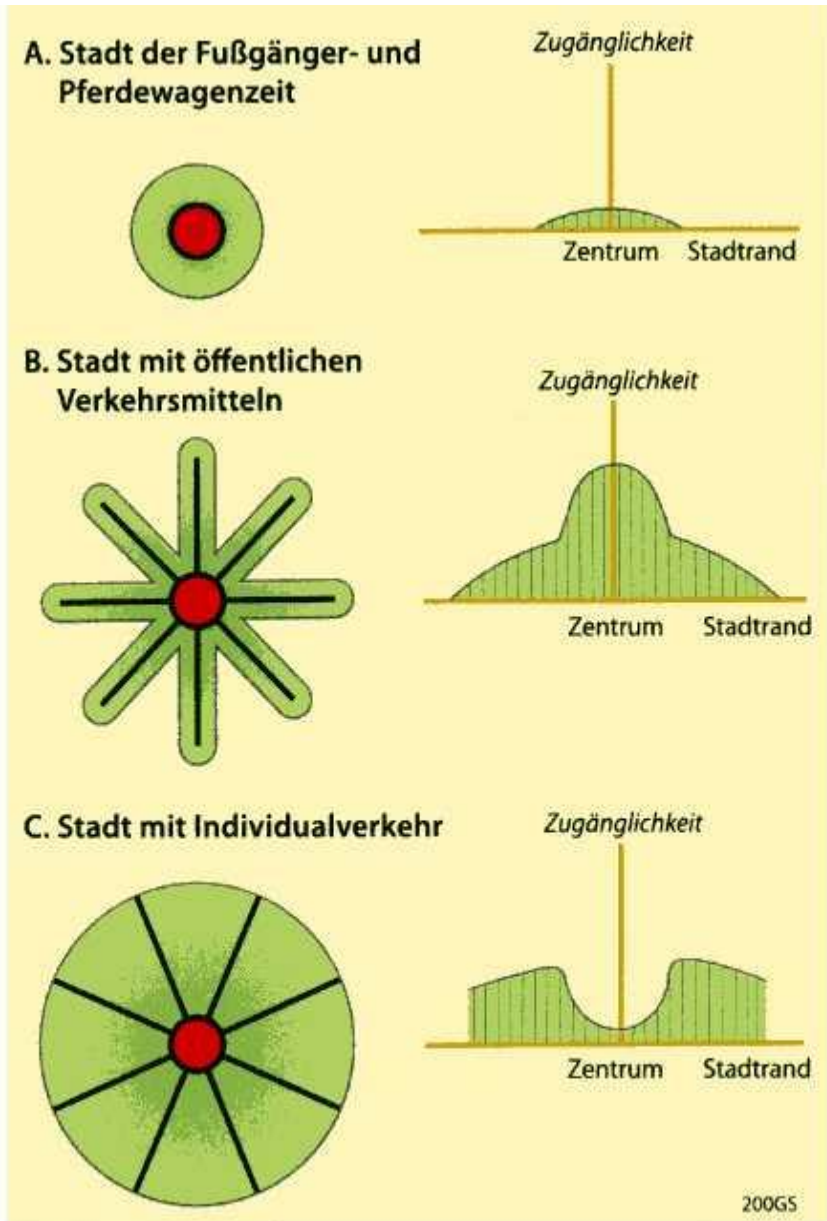


*Funkční struktura města*

***MONOFUNKČNÍ NEBO  
POLYFUNKČNÍ ZÓNY?***



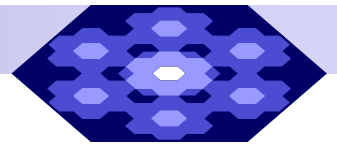
218GS



200GS

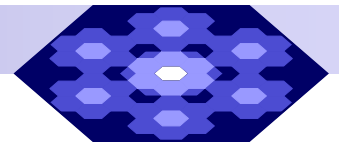
**Abb. 3.1.2/2: Verkehrstechnologie und Stadtentwicklung**



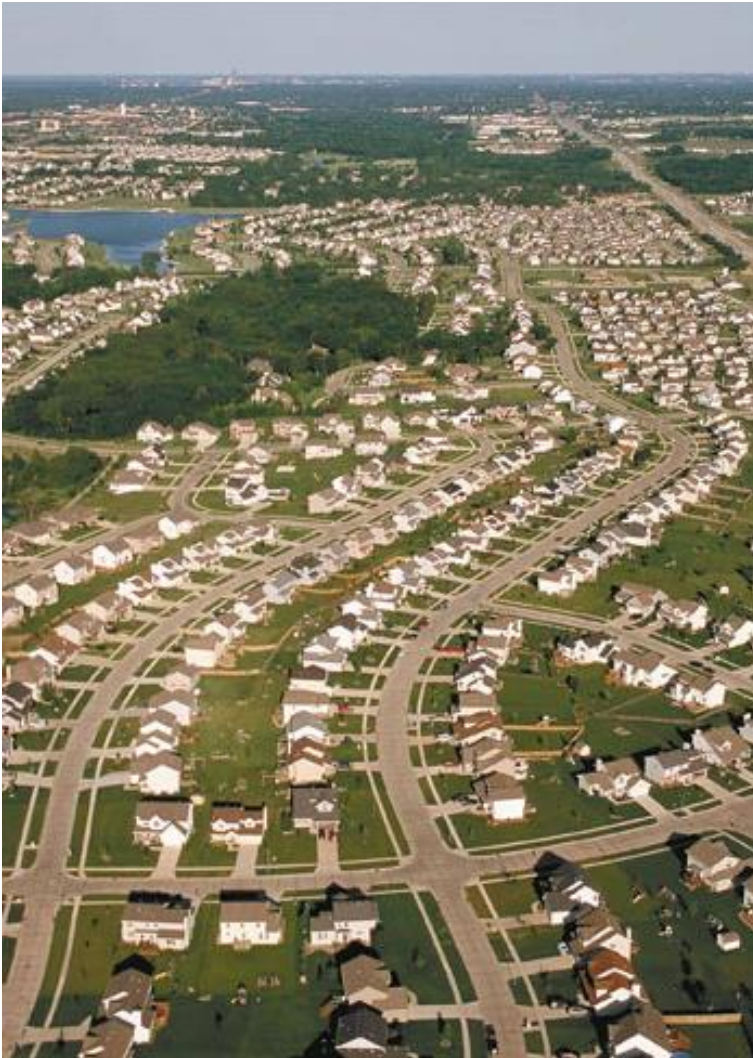


## ***Satelite → urban sprawl***

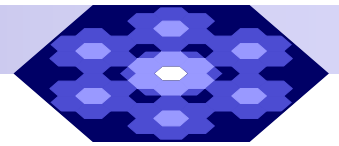




## ***Urban sprawl (Houston)***

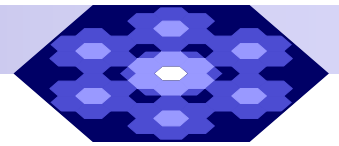


*- nízká hustota zástavby*



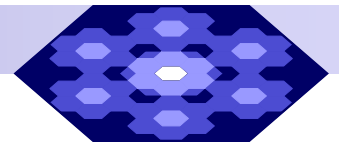
## *„Hustá“ panelová sídliště*





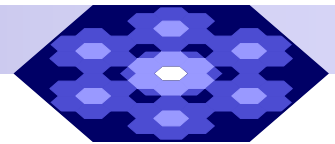
## *„Extrémně hustá“ sídliště (Hongkong)*





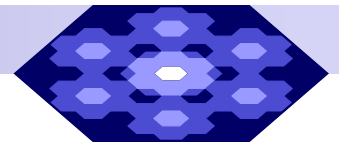
## *„Extrémně hustá“ sídliště (Hongkong)*





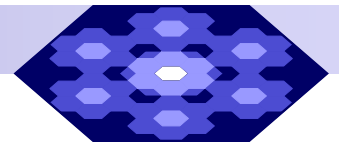
## ***Metropolizace – město jako systém***

- *metropolizační procesy přetvářejí tradiční formu měst a městských areálů a dávají vzniknout novým uspořádáním vztahů ve městech a jejich různě širokém zázemí*



## Gentrifikace

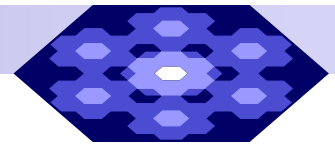
- *revitalizace městského centra a postupné nahrazení původního (staršího, chudšího) obyvatelstva obyvateli s vyšším sociálním statusem (tzv. yuppies)*
- *yuppies – většinou mladí a pracovně úspěšní, často singles nebo nesezdaní, bezdětní, s dlouhou a pružnou pracovní dobou*
- *malé domácnosti (jednočlenné, dvoučlenné) a zrekonstruované (často luxusní) byty*
- *gentrifikační, revitalizační a komercializační procesy jdou často ruka v ruce*



## **Gentrifikace** (doplnění)

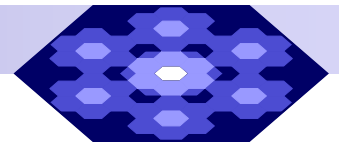
- *v polovině 60. let 20. století britská socioložka Ruth Glass opsala proměnu dělnických čtvrtí vnitřního Londýna*
- *ironický název „**gentries**“ z francouzštiny znamená „novodobou městskou šlechtu“*
- *spouštěčem procesu bývají umělci, studenti, imigranti nebo komunity gayů*
- *gentrifikace je opakem suburbanizace, když majetní lidé míří z centra města na předměstí*





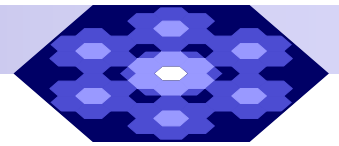
## ***Citadelizace (gated communities)***

- *vytváření totálně izolovaných, uzavřených a chráněných zón v atraktivním prostředí*
- *soustředění a koncentrace nejbohatší vrstvy (elity?) obyvatelstva*
- *citadelizaci lze označit za určitou formu gentrifikace, obecně však platí, že citadely mají vyšší standard než gentrifikované čtvrti*
- *při oddělení rezidenční oblasti od okolní zástavby zdí je používáno pojmenování gated communities*



## **Ghettoizace**

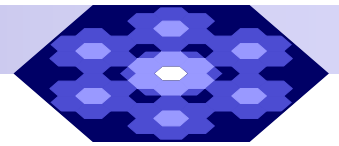
- *vytváření čtvrtí s nízkou sociální a ekonomickou úrovní (obyvatelstvo je často etnicky homogenní a tvořeno přistěhovalci – etnickými enklávami)*
- *vznik tzv. dlouhodobě vyloučené vrstvy obyvatel*
- *úpadek bytového fondu*
- *vznik ghett je nejčastější ve zdevastovaných oblastech vnitřního města*



## ***Alternativy vývoje sociálních struktur měst***

*segregace vs. integrace*

- *rezidenční segregace a její vznik, nejčastěji na etnickém nebo národnostním principu*
- *fyzická a funkční separace lokality*
- *rizika spojená s rezidenční segregací*
- *možnosti řešení rezidenční segregace*
- *podpora sociální inkluze a integrace*



## ***Aktuální zásadní témata geografie města***

- *bydlení*
- *doprava*
- *udržitelnost*
- *smart technologie*